

HÅLLBARHETSRAPPORT 2020

Innehåll

Inledning

Omvärlden ska in!

Alla ska med!

- **Barnbokslut**

Genomtänkt resurshushållning!

Bästa livskvalitet!

Hållbar utveckling växlar upp

till Tillväxt.

Läs mer

Inledning

2017 beslutade Kommunfullmäktige att anta en hållbarhetspolicy med en årlig uppföljning i form av en hållbarhetsrapport. Avdelningen för tillväxt har lett det kommunövergripande arbetet med att sammanställa rapporten. Samtliga förvaltningar och bolag har erbjudits att delta och komma med input. Hållbarhetsrapport 2020 är Trelleborgs kommuns samlade redovisning av hållbarhetsarbetet. Rapporten utgör ett viktigt underlag i den årliga kvalitets- och budgetprocessen. Det är tredje året som den presenteras och i årets rapport har två frågor varit vägledande:

- Vad är det viktigaste som hänt inom hållbarhetsområdet under 2019?
- Vilka frågor är viktigast att prioritera framöver för att nå målen i hållbarhetspolicy?

Hållbarhetspolicyens fyra målsättningar bildar rapportens huvudrubriker:

- Omvärlden ska in!
- Alla ska med!
- Genomtänkt resurshushållning!
- Bästa livskvalitet!

Dessa kopplas i sin tur till de 17 globala målen i FN:s Agenda 2030 och till kommunens vision om Trelleborg som en framgångskommun med långsiktig hållbar tillväxt. Kommunens barnbokslut för 2019 ingår som ett eget kapitel, under rubriken "Alla ska med!". Jämställdhetsmålet i Agenda 2030 genomsyrar löpande rapporten. Bland annat genom att så långt som möjligt presentera könsuppdelad statistik och belysa positiva exempel men även jämställdhetsutmaningar i kommunen.

Nya inriktningsmål

Under 2019 antog Trelleborgs kommun tre strategiska inriktningsmål för perioden 2020-2023:

- **Tryggt och säkert samhälle:** Trelleborgs kommun ska förbättra tryggheten genom trygghetsskapande insatser och säkra

offentliga platser, samt verka för en värdig och trygg omsorg om våra äldre.

- **Barn och ungas uppväxtvillkor och utvecklingsmöjligheter:** Trelleborgs kommun ska verka för att alla barn och ungdomar stimuleras och utvecklas för att lyckas så bra som möjligt i vuxenlivet. Trelleborgs kommun ska aktivt bidra till att möjliggöra en attraktiv fritid för ungdomar.
- **Attraktivt näringsliv:** Trelleborgs kommun ska vara ett attraktivt val på den regionala bostadsmarknaden. Trelleborg ska vara en attraktiv kommun för befintliga företag och för nyetableringar.

Omvärlden ska in!

"Kommunens verksamheter ska skapa utvecklande samarbeten med aktörer i sin omvärld, ta vara på bästa teknik och kunskap och våga prova nya vägar."

Samverkan inom nätverk, projekt och andra samarbeten på olika nivåer är de viktigaste verktygen för att integrera innovationer och ny kunskap i kommunens hållbara utveckling.

I FOKUS 2019:

Forskning och samverkan om klimatpåverkan

Forskningsprojektet CAMEL är ett samarbete mellan bland annat Statens geotekniska institut, Linköpings universitet, SMHI, samt Karlstad, Umeå, Öckerö, Trelleborg och Halmstad kommuner samt länsstyrelserna i Skåne, Halland och Västra Götaland. CAMEL ger Trelleborg ny kunskap om havsnivåhöjning och stranderosion. En workshop om klimatanpassningsalternativ vid höjda havsnivåer har arrangerats i Trelleborg.

Samverkan och utbyte med fokus på cirkulär ekonomi

Utvecklingen av Östra verksamhetsområdet till Business Center Trelleborg är ett delprojekt inom Kuststad 2025. Målsättningen är att området ska ha en profil som bidrar till en ökad företagsetablering och ökad attraktivitet för Trelleborg, vi skapar en plats där forskning, utveckling och innovation bidrar till att förverkliga visionen om en cirkulär ekonomi och hållbar resursanvändning. För att inspireras och lära sig i projektet Regional Kärna har tjänstepersoner från Trelleborgs kommun och representanter för näringslivet tillsammans besökt danska Kalundborg där man arbetat flera år med industriell symbios. Trelleborgs kommun är med i "Nätverk för industriell symbios och cirkulär ekonomi" som drivs av Energikontoret Skåne, Sustainable Business Hub och Hållbar Utveckling Skåne.

Lokal samverkan för mer cirkulär livsmedelshandling

En jordbrukskommun som Trelleborg kan bidra till omställningen mot ett mer cirkulärt samhälle. Om matavfallet reduceras med 50 % skulle ett värde av 11 miljoner kronor tillföras eller behållas i livsmedelskedjan inom kommunen! Jordberga Gods, Ugglarpsslakteri, Livsmedelsakademien, Krinova Science Park, Energikontoret Skåne, Lantbrukarnas Riksförbund, SLU Alnarp, Linköpings Universitet, Lunds Universitet och Malmö Stad deltog under våren på ett fullsatt frukostseminarium i Trelleborg där en analys och en handlingsplan presenterades.

Ökad delaktighet genom projektet "Ny energi och klimat på Övre"

"Att skapa samsyn i hela kedjan av aktörer i samhällsplanering och hållbar stadsutveckling" var ett mål för projektet "Ny energi och klimat på Övre" 2016-2019 som delfinansierades med projektmedel från Statens Energimyndighet. "Övre – en stadsdel full av energi!" hette utställningen som visades i foajén på Trelleborgs museum som projektets final. Intresset bland allmänheten var överväldigande och många uppgav att de besökte muséet för allra första gången. Gymnasieelever och elever i grundskolan har arbetat inom projektet med hur unga ser på närmiljön och vad som skulle kunna bidra till god bebyggd miljö samt hur barnrätts- och ungdomsperspektivet i stadsplaneringen kan stärkas.

Vattenvård över kommungränser

LEVA - Lokalt engagemang för vatten - är en ny satsning från Havs- och Vattenmyndigheten där Sydvästra Skånes Vattenråd (SSV) ingår som ett av 20 pilotområden i Sverige. Målet är att hitta ett långsiktigt arbetssätt och genomföra åtgärder mot övergödning i sjöar och vattendrag. Trelleborgs kommun är värdkommun för administrationen i SSV och flera konkreta åtgärder har genomförts lokalt.

Trelleborg blev en del av Glokala Sverige

Trelleborgs kommun stärker och fördjupar hållbarhetsarbetet genom Svenska FN-förbundets och SKR:s gemensamma projekt "Glokala Sverige - en väg mot en mer hållbar framtid". Syftet är att stötta, stimulera och

16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP

engagera kommuner, landsting och regioner i arbetet med Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Politiker, chefer och ledande tjänstepersoner har utbildats genom föreläsningar, diskussioner, workshops och webbutbildning.

FÖRSLAG TILL PRIORITERINGAR 2021:

- **Regional tillväxtmotor:** Attraktionskraften för kommunen som bostads- och etableringsort för näringslivet måste säkerställas för att kommunens tillväxt och positiva utveckling ska fortsätta. I sydvästra Skåne bör därför det samarbete som startat med Malmö-Lundregionen och omkringliggande kommuner fortsätta att utvecklas. Prioritering av resurser till kommunikation och varumärkesbyggande föreslås.
- **Vattenvård:** Övergödning är en stor miljöutmaning för kommunen som riskerar att påverka vattenkvaliteten negativt, både sötvatten och hav. Övergödningen är huvudorsak till att vi har så mycket förmultnande tång på våra stränder. Därför är det viktigt att säkerställa långsiktighet i vattenvårdsarbetet genom att fortsätta arbetet tillsammans med Sydvästra Skånes Vattenråd, involvera markägare i ett tidigt stadium och säkerställa resurser för genomförande.
- **Extern projektfinansiering:** EU:s nästa programperiod 2021-2027 innebär att stora bidragsbelopp kommer att finnas tillgängliga för olika slags ansökningar. För att möjliggöra externfinansiering och säkerställa att kommunen får del av dessa medel måste kommunens EU-strategi få resurser att utbilda och förbereda hela organisationen inför kommande projekt.

Alla ska med!

"Utanförskapet i Trelleborgs kommun ska försvinna. Jämställdhet, jämlikhet och delaktighet ska prioriteras"

Detta handlar om att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv, öka jämställdhet mellan män och kvinnor och minska ojämlikhet mellan individer och grupper i samhället. Grunden för detta arbete är att skapa en trygg uppväxt och en bra start i livet för alla barn i Trelleborg. Men vi behöver även bedriva ett aktivt arbete för att öka vuxna och äldre människors möjlighet till delaktighet i samhället, oavsett ålder, funktion, boende och livsvillkor i övrigt.

I FOKUS 2019:

"Strategi för social hållbarhet"

Ett förslag till kommunövergripande Strategi för social hållbarhet har tagits fram och är under våren 2020 på remiss. Utgångspunkterna är kommunens hållbarhetspolicy samt fullmäktiges inriktningsmål. Utbildning och arbete, meningsfull fritid, hälsa, jämlikhet, trygghet och delaktighet är exempel på faktorer som är angelägna att fokusera på när det gäller social hållbarhet.

Satsningar för en levande landsbygd

Under 2019 fördelade kommunstyrelsen Landsbygdsmiljonen till 18 olika projekt för landsbygdsutveckling. Kommunfullmäktige fattade även beslut om att utveckla landsbygdsmiljonen till en Medborgarbudget med fem miljoner kr för landsbygdsutveckling från 2020 och 2021.

En annan satsning på landsbygden återfinns inom projektet Interreg-projektet MAMBA. I Trelleborgs kommun testas en pilot, en ny form av mobilitetstjänst för äldre invånare på landsbygden. Bussturer arrangeras till olika platser som är svårtillgängliga med kollektivtrafik. Piloten är ett samarbete mellan kommunledningsförvaltningen och socialförvaltningens Träffpunkter. Trelleborgs kommun har även tillsammans

med Södra Åbys hembygdsförening öppnat ett kontorscafé som fungerar som ett samarbetsnav, där enmansföretagare och andra personer som har möjlighet att arbeta hemifrån kan sitta tillsammans och dela på resurser.

Appen "Anmäl hinder" blev succé

I appen "Anmäl hinder", som lanserades i juni, skickas medborgarnas synpunkter direkt till kommunen. Appen blev en succé – i december hade ca: 445 ärenden inkommit! Med appen kan brister i miljön som utgör hinder för den som har en funktionsnedsättning anmälas på plats, med bild och beskrivning av hindret. Appen gör det möjligt för alla kommuninvånarna att på plats rapportera bristande tillgänglighet och otrygga platser. Uppföljning av ärendehantering föreslås i strategi för social hållbarhet.

Hållbar utbildning

Skola, arbetsliv och övrig omvärld samverkar för att ge gymnasieeleverna ett hållbart och berikande lärande. Några exempel är Sustainable Stories; verkliga språk- och kunskapsutvecklande projekt där elever skapar innovationer för hållbar utveckling, UF (Ung företagsamhet), Draknästet (eleverna får sina affärsidéer bedömda av en jury), Industrinatten (jobbmässa för skolelever) och internationellt arbetsplatsförlagt lärande.

2019 planerade och genomförde elever en av åtgärderna i klimatanpassningsplanen, en juniorkampanj bestående av en cykelkampanj och ArtRally för att stärka lärandet om klimatförändringar och biologisk mångfald.

I projektet "Rädda Maten" har barn i årskurs 1 och gymnasieelever tillsammans lärt sig mer om hållbar konsumtion och produktion med fokus på matsvinn, samt genomfört flera olika aktiviteter. Projektet tilldelades Hållbar Utveckling Skånes stipendium. 2019 arrangerades en modeshow av estetelever och frisörelever med återvunna material som tema. Elever i grundskolan har deltagit i tävlingen Resterkocken och gymnasieelever i tävlingen Unga Reportrar för ett hållbart samhälle.

3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Poesi som förändrar världen!

Sustainable Poetry är ett globalt sam-
skapande språk- och kulturprojekt där barn
och ungas röster för en hållbar framtid lyfts
fram tillsammans med lärare, bibliotekarier
och omgivande samhällsaktörer. Under
läsåret 2019/2020 skapades Trelleborgs första
poesifestival. Detta blev en succé och är ett
återkommande event i Trelleborgs kommun
i samband med World Poetry Day den 21
mars varje år. Sustainable Poetry har också
berikat stadens medborgare med poesi-
vandringar och poesiutställning på torget under
sommaren och poesitält under Palmfestivalen.
Projektet har uppmärksammats stort i olika
sammanhang, både i och utanför Trelleborg.

5 JÄMSTÄLLDHET

Dikten *Sydkustens pärla* skapades av Mia
Thomasson 2017 då hon studerade vid
Söderslättsgymnasiet:

Sydkustens pärla

Överväldigande. Det är överväldigande
att se min barndomsstad förvandlas,
från oslipad diamant till sydkustens pärla.
*Palmernas stad. De vajar än
vid havets och landets mötesplats, vid
strandkant.*

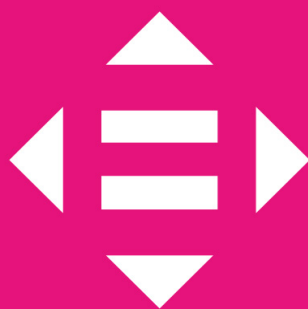
*Åt andra sidan radas restauranger,
menyer från världens alla hörn.*

Valen är många, finns något för alla.

*Staden är grön. Det märks på sätt och vis,
på taken stoltserar solpanel.*

*Femtiofemte breddgradens furste,
jag älskar dig ännu.*

10 MINSKAD OJÄMLIKHET

Högre utbildningsnivå som mål

Närdetkommertillsocialhållbarhetärutbildning en viktig grundpelare. Folkhälsomyndigheten har analyserat vilken betydelse det har för folkhälsan och för hälso- och sjukvården att allt fler skaffar sig högre utbildning. Rapporten visar att högutbildade som grupp har bättre hälsa än lågutbildade, ju högre utbildningsnivå desto bättre hälsa. Hälsa, livsvillkor, levnadsvanor och andra förhållanden som påverkar hälsan förbättras gradvis med stigande utbildningsnivå.

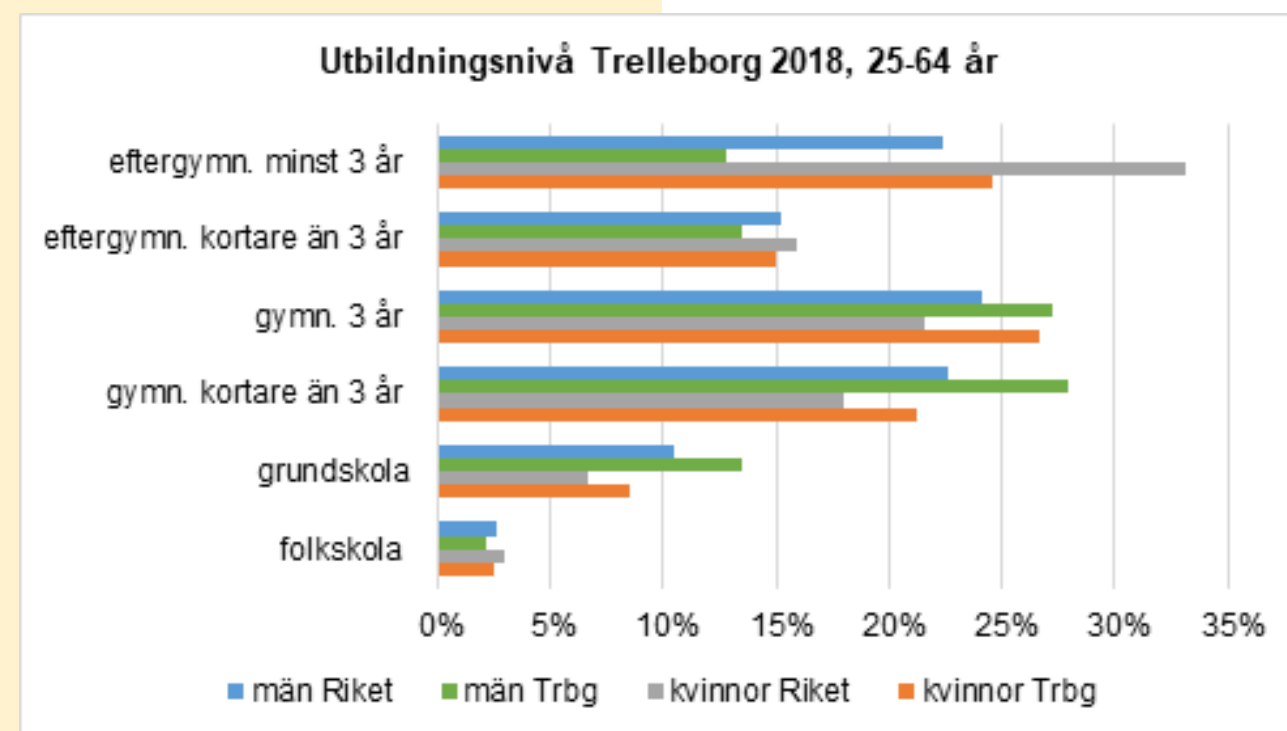
Utbildningsnivån hos kommuninvånarna är genomsnittligt lägre än i riket. Men utvecklingen går mot att allt fler unga trelleborgare, särskilt kvinnor, har högskoleutbildning.

Figur 1 visar utbildningsnivån i Trelleborg. Figur 2 visar också utbildningsnivån, men med geografisk spridning. Figur 2 visar den högsta andelen eller koncentrationen av områdets högsta utbildningsnivå. De områden som är gråa har en mer blandad struktur av utbildningsbakgrund och därför ingen tydlig koncentration.

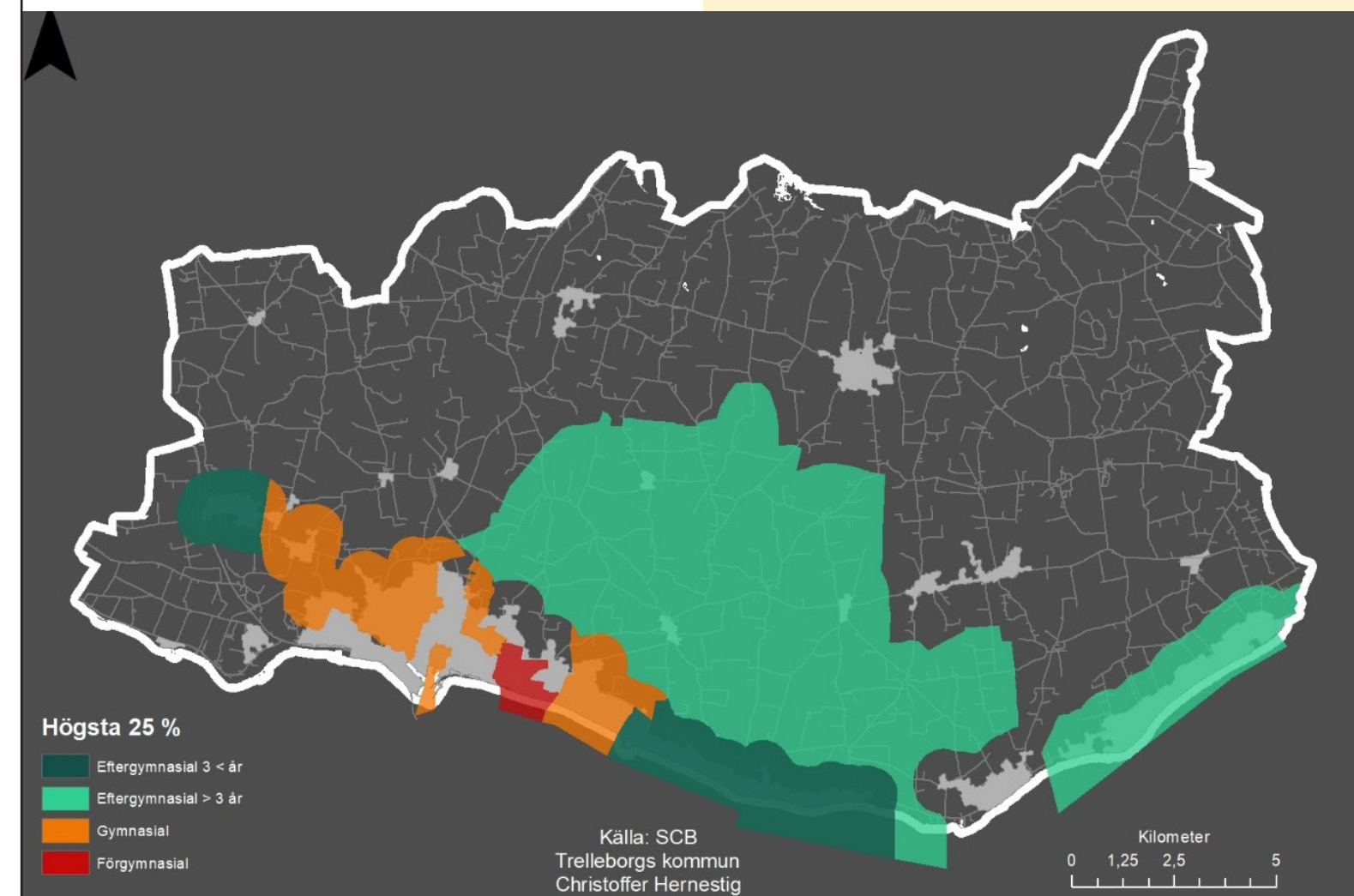
Det kan noteras att eftersom illustrationen visar procent så är det olika antal individer i respektive område. Exempelvis har Trelleborgs kommun 2 997 invånare med högst förgymnasial examen (högstadiet), 11 638 invånare med gymnasial examen, 3 205 invånare med eftergymnasial examen (universitet/högskola) lika med eller mindre än 3 år och 4 211 invånare med eftergymnasial examen högre än 3 år.

Trelleborgs kommuns utbildningssituation är att gruppen med högst gymnasial utbildning är den största gruppen, både bland män och kvinnor, och procentuellt har Trelleborgs kommun en lägre andel akademiker.

Det finns ett troligt samband mellan de stora skillnaderna i resultat mellan skolorna i Trelleborg och befolkningens utbildningsnivå. En mängd forskning bevisar att barn till högutbildade föräldrar klarar skolan bättre. I Västervångskolan, till exempel, var närmare 87 procent av niondeklassarna behöriga till gymnasiet år 2019. Motsvarande siffra för Pilevallskolan var 60,5 procent.

Figur 1 visar fördelning av högsta utbildningsnivå bland invånarna i Trelleborgs kommun, jämfört med rikets genomsnitt, för kvinnor respektive män i åldern 25-64 år. Trelleborg ligger under rikets genomsnitt då det gäller eftergymnasial utbildning. Totalt sett är andelen högutbildade 18,6 procent i Trelleborgs kommun, vilket kan jämföras med rikets genomsnitt som är 27,6 procent.

Figur 2 Kartan visar geografisk spridning över populationen 25-64 års utbildningsnivåer i Trelleborgs kommun. Källa: SCB. Kartan redovisar den översta kvartilen och i DESO-områden. DESO-områden (Demografiska statistikområden) är SCB:s nya regionala indelning. Den är rikstäckande och gäller från 1 januari 2018 och följer läns- och kommungränser och områdena tar hänsyn till geografiska förutsättningar – gator, vattendrag, järnvägar, tätorter, valdistrikt etc.

Barnbokslut 2019 för Trelleborgs kommun

Uppdraget att årligen göra ett separat barnbokslut avslutas när barns rättigheter förstärks år 2020.

Den 16 december 2019 beslutade kommunfullmäktige

- att upphäva Strategi för barns rättigheter.
- att upphäva barnchecklistan.
- att säkerställa att barns rättigheter inarbetas i Strategi för social hållbarhet.
- att ge ansvariga nämnder i uppdrag att bevaka utvecklingen gällande ovanstående vägledning och kartläggning utifrån att barnkonventionen blir lag 2020. 2019-12-16 §293

Förvaltningarna har blickat bakåt på 2019 och framåt mot 2020:

Arbetsmarknadsförvaltningen Föräldrar till över 100 barn har blivit självförsörjande under året. Projekt SEF (språkintegration och etablering för föräldralediga) som under 2019 har drivits i samverkan mellan Arbetsmarknadsförvaltningen, Bildningsförvaltningen och Familjecentralen Bryggan, med medel från Länsstyrelsen Skåne, ger föräldralediga en möjlighet att snabbare etablera sig på arbetsmarknaden. 25 föräldralediga kvinnor deltog regelbundet i projektet. Samtliga deltagare har bibehållit eller förbättrat sina kunskaper i svenska. De har kunnat återuppta sina SFI-studier efter föräldraledigheten på samma eller högre nivå som de hade uppnått när de blev föräldralediga. 6 av deltagarna har avslutat sina SFI-studier med godkänt betyg under föräldraledigheten. Projekt SEF permenteras 2020.

Bildningsnämnden tar fram nya riktlinjer för elevers inflytande i bildningsnämndens och förvaltningens arbete. Att lämna in elevmedborgarförslag är en möjlighet sedan 2013. Nu införs en rutin att inlämnade elevmedborgarförslag ska behandlas på bildningsnämndens presidiums nästkommande sammanträde.

Kommunledningsförvaltningen Föräldraengagemang ger trygghet åt barn och unga. I samverkansgruppen USSP ingår ungdomsenheten, skolan, socialtjänsten, polisen, arbetsmarknadsförvaltningen, säkerhetsenheten, enheten hållbar utveckling samt Kunskapsskolan. Gruppen bidrar till att Trelleborg ska vara en trygg kommun för barn och unga att växa upp i. Grundskolan erbjuds ett program för föräldramöten. Våren 2019 arrangerade fyra skolor föräldramöten, totalt nåddes cirka 140 föräldrar!

Sommaren 2019 hade Enheten hållbar utveckling två grupper med sommarjobbare, totalt 12 ungdomar. Ena gruppen hade i uppdrag att arbeta tobaksförebyggande, den andra hade trafiken i fokus.

Tobaksgruppen fick först en veckas utbildning i Malmö, tillsammans med ungdomar från åtta skånska kommuner. På agendan stod tobakens påverkan på människa och miljö, barnkonventionen, nya tobakslagen och kommunikation. Därefter arbetade ungdomarna på hemmaplan med uppdrag att lära yngre elever om tobak. Under hösten har ungdomarna från Trelleborg utbildat elever i årskurs 6 om tobak. Även en film riktad till föräldrar kommer att lanseras.

Trafikgruppen fick tycka till om kommunens trafikplanering. De dokumenterade tillgänglighet, trygghet och säkerhet i trafikmiljön på olika platser. De hjälpte även till att ta fram en enkät som publicerades på kommunens hemsida. Resultatet av ungdomarnas arbete och enkätsvaren kommer delvis ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av trafikmiljön i Trelleborgs kommun.

Räddningstjänsten har under året fortsatt att utbilda 5-åringar om brand och första hjälpen. Cirka 450 barn har deltagit i utbildningen

Kultur- och fritidsförvaltningen har infört obligatorisk rapportering kring värdegrundsarbeteförallaföreningarsomsöker stöd för barn och ungdomsverksamhet. Barn i åldern 6-15 år har erbjudits gratis sommarlovsaktiviteter med hjälp av statliga

Foto: Tomas Nyberg

Emilia Hagersäter vill sprida kunskap om riskerna med tobaksanvändning

Sommarjobbet 2018 blev en avgörande ögonöppnare för Emilia Hagersäter. Då fick hon genom kommunen uppdraget att föreläsa om tobak för sjätteklassare för organisationen A non smoking generations räkning.

- Det fick mig verkligen att fastna för frågan, säger hon.

Redan sommaren 2018 fick sex ungdomar möjlighet att sommarjobba med tema tobaksförebyggande. Läs mer här om Emilia Hagersäter, en av de ungdomar som tack vare sommarjobbet 2018 fastnade för tobaksförebyggande arbete.

sommarlovs pengar, ett samarbete mellan föreningar och förvaltningen. 4 300 barn och ungdomar deltog vid ett 40-tal tillfällen. Skegrie har fått en ny fritidsgård och idrottshall. Barn och ungdomar i Skegrie har därmed fått större möjligheter att vara fysiskt aktiva.

Biblioteket har satsat på flera arrangemang för barn och unga. Den nationella satsningen Bokstart har dragit igång med hjälp av medel från Region Skåne. Föräldrar och andra vuxna i små barns (0-3 år) närhet ska tidigt stimulera språkutvecklingen. Projektet genomförs i samverkan mellan folkbibliotek, barnhälsovård och förskola.

Satsningen "UNG kraft" på Trelleborgs Museer har fortsatt under 2019. Här får unga 16-25 år medinflytande i utställningar och program, delar med sig av sina kompetenser och hjälper museet att nå nya målgrupper.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har för första gången i ett förslag till ny fördjupad översiktsplan (FÖP) pekat ut förslag på ytor för skolor och förskolor. Planprogrammet för Övre har tagit fram målbilder för att utöka Stadsparken i Trelleborg. Stadsparken kan skapa mötesplatser för barn och unga som också gynnas av planläggning för blandad bebyggelse.

Tillsyn bedrivs, enligt Miljöbalken, vid skolor och förskolor, fritidsgårdar och idrottslokaler. Förbättrad städning har stått i fokus men även konstgräsplaner och gummibaserade ytor för lek och idrott. Uppföljning har gjorts av "Handlingsplan för grön, giffri och strålsäker förskola och skola". En branschträff för rektorer och förskolechefer om nya Lagen om tobak och liknande produkter har arrangerats.

En av årets viktigaste händelser för **Socialförvaltningen** är uppstart av verksamheten Barnahus i samverkan med Svedala och Vellinge kommuner. Barnahus ska möta barn som misstänkts utsatts för brott med barnets bästa i fokus. Verksamheten på Barnahus utgör en helhetslösning för barnet i det som berör brottet; skydd, stöd och behandling. Det är en gemensam plattform för socialtjänst, polis, åklagare, barnhälsovård, rättsmedicin samt barn- och ungdomspsykiatri.

Socialförvaltningen och bildningsförvaltningen har samverkat kring hemmasittare; elever som har mycket hög frånvaro under en längre period. Även då det gäller utbildningsprogrammet Första Hjälpen till psykisk hälsa (MHFA) har de båda förvaltningarna samverkat och utbildat instruktörer. Målet med utbildningen är att rädda liv genom ökad kunskap om psykiska sjukdomar, självmord och självmordsförsök. En pilotutbildning i Första Hjälpen riktad till barn och unga har genomförts för medarbetare från skolan, socialtjänsten och ungdomsenheten.

Genom enkät och intervjuer tas barn och ungas upplevelser tillvara för att förbättra socialtjänstens arbete. Ungdomar 13-17 år, som har pågående kontakt med socialsekreterare,

har svarat. Frågorna handlar om exempelvis socialsekreterarnas tillgänglighet, bemötande och om den unges situation har förändrats efter kontakt med socialtjänsten. Resultaten används för verksamhetsutveckling samt delges politikerna i socialnämnden.

FÖRSLAG TILL PRIORITERINGAR 2021:

- **Implementering av Strategi för social hållbarhet.** Arbete för ökad jämlikhet och minskat utanförskap berör olika sektorer på flera nivåer. Mycket av arbetet sker idag inom olika verksamheter, ofta i samverkan, men vanligen utan övergripande samordning. De kommunala förvaltningarnas och bolagens roll i arbetet behöver förtydligas så att det blir möjligt att identifiera hur samverkan för ökad jämlikhet ska styras och ledas. Det är också nödvändigt att stärka organisationens kunskap om hur man utvärderar effekten av insatserna. På nationell och regional nivå pågår ett utvecklingsarbete för att ta fram indikatorer så att man kan mäta om jämlikheten växer. Detta arbete behöver fortsätta och resurser måste avsättas för arbetet.
- **Medborgarbudget:** Utvecklingsarbetet måste intensifieras så att arbetet får fullt genomslag och verksamhetsmedel måste prioriteras för genomförande, såsom kommunikation och personal.
- **Säkerställa barns rättigheter:** Barnkonvention är lag i Sverige från och med 1 januari 2020. Därför är det viktigt att säkerställa att det finns resurser att kompetensutveckla tjänstepersoner och förtroendevalda om barns rättigheter i syfte att dessa får genomslag i det vardagliga arbetet och i beslut som påverkar barn och unga. Barn är individer med egna rättigheter och FN:s barnkonvention är ett rättsligt bindande avtal som slår fast detta. Barnrättsfrågornas högre status medför ett ökat ansvar för lokala och statliga myndigheter, rättsväsendet och andra beslutsfattare.

- **Psykisk hälsa och välbefinnande:** Psykisk ohälsa hos barn och unga är ett stort och växande problem. För att kunna möta problematiken med barns och ungas ohälsa krävs att många olika aktörer inom och utanför kommunen samverkar och har en samsyn kring vad som behöver göras. Skola, fritid, förskola, sjukvård, politiker och föräldrar behöver ökad kunskap om vad som främjar psykisk hälsa. Ett sätt är att kommunövergripande avsätta resurser till att erbjuda utbildningar i exempelvis MHFA – Första hjälpen till psykisk hälsa.
- **Högre självförsörjningsgrad:** En hög utbildningsnivå hos föräldrar ger tryggare anställningar och deras barn får bättre förutsättningar att klara sina studier. Det är därför viktigt att det fortsatt avsätts resurser till arbetsmarknadsåtgärder så att fler föräldrar blir självförsörjande.
- **Barn och ungas rätt till utbildning:** Det finns en stor grupp elever med hög frånvaro. En viktig prioritering för bildningsförvaltningen är att säkerställa alla elevers rätt till utbildning och att minska frånvaron.
- **Barn och ungas fritid:** Trelleborgs kommun ska aktivt bidra till att möjliggöra en attraktiv fritid för ungdomar. Att nå barn och unga på deras fritid oavsett var i kommunen de bor är därför ett mycket viktigt mål. Kulturgarantin innebär att alla i åldern 4-16 år garanteras en professionellt producerad kulturupplevelse per läsår. Det är angeläget att det avsätts resurser så att denna kan fortsätta.
- **Simkunnighet:** Simkunnighet är viktigt och en färskvara. Bildningsförvaltningens sammanställning för läsåret 2018/2019 visar att 16 av totalt 466 elever i åk 6 inte är simkunniga. Resurser behöver avsättas för utökad simundervisning. Alla elever i åk 2 borde ha obligatorisk simundervisning. Övriga årskurser borde ha simundervisning minst en gång per läsår eller ännu hellre en gång per termin.

- **Barn och ungas delaktighet och inflytande:** Barns rätt till delaktighet är en av de grundläggande principerna i barnkonventionen. Samhällsbyggnadsförvaltningen lyfter fram vikten av att barn och unga fortsatt är delaktiga i all slags samhällsplanering. Bättre samsyn måste till mellan förvaltningarna när det gäller hanteringen och planeringen av ändamål för barn och unga. Som ett led i detta arbete måste rutiner för barns och ungas inflytande i samhällsplanering fastställas.
- **Barn och ungas miljö:** En god miljö är en förutsättning för barn och ungas hälsa och välbefinnande. God inomhusmiljö och en stimulerande utomhusmiljö är lika viktigt. Tillsyn enligt miljöbalken vid skolor, förskolor, fritidsgårdar och idrottslokaler är viktiga verktyg. Likaså är det angeläget att kommunen fortsätter följa upp "Handlingsplan för grön, giffri och strålsäker förskola och skola". Tillsyn enligt nya Lagen om tobak och liknande produkter är ett medel för att förebygga tobaksanvändning bland barn och unga. Tillgången till natur i nära anslutning till skolor och förskolor i kombination med naturundervisning kan skapa mervärden samt bidra till ökat intresse för naturvetenskap.
- **Barnochungaitrafiken:** Att barnochunga kan ta sig fram i trafiken tryggt och säkert på egen hand ökar deras självständighet och möjlighet till vardagsmotion. Tekniska serviceförvaltningen lyfter fram vikten av att fortsatt förbättra gång- och cykelnätet samt bygga ny gång- och cykelinfrastruktur som kopplar ihop det befintliga nätet. Att fortsätta samla in barn och ungas synpunkter på trafik och att bredda representationen av vilka som kommer till tals vid utvecklingen av Trelleborgs kommuns trafiksystem är angeläget. En annan viktig fråga är att göra det mer attraktivt att åka kollektivt.
- **Cykelplan:** Trelleborgs kommuns cykelplan 2016-2020 ska följas upp och revideras under år 2020.

- **Fortlevnad av Interreg-projektet MAMBA:** Piloten och kontorskaféet är mycket uppskattat bland användare och följare av projektet. MAMBA är ett EU-projekt som efter projekttid ska fortsätta att verka fem år efter slut. Därför är det viktigt att säkra finansiering för bussutflykter och utveckling/spridning av kontorskaféet. Testerna har visat att små medel kan underlätta för många, kostnader för bussutflykter och kontorskaféet är låga och bör prioriteras i budget för 2021. En bussutflykt kostar mellan 4000-8000 kr, beroende på tur. Gällande kontorskaféet ställer Södra Åbys hembygdsförening upp med lokaler för samverkansservicen och kommunen bekostar en mindre lön till ordföranden i föreningen för att driva servicen, samt bekosta wifi (tills hembygdsföreningen själva har installerat en bättre lösning).

Huggormsstaket

Genomtänkt resurshushållning!

"Alla resurser, såväl naturella, kulturella, humana som ekologiska ska användas ansvarsfullt och genomtänkt. Slutna biologiska och tekniska kretslopp ska prioriteras. Klimathänsyn ska alltid tas och hållbara transportlösningar prioriteras."

Arbetet med kustskydd och naturvård, energiplanering och klimatanpassning står högt på kommunens agenda. Även kommunens personal är en viktig resurs att vårda och utveckla.

I FOKUS 2019:

Miljö- och klimatarbete

Skånsk miljörankning

Under 2019 lanserade Länsstyrelsen i Skåne för första gången en rankning av de 33 skånska kommunernas arbete med miljöåtgärderna i "Skånes miljöprogram 2016-2020". Trelleborg kom på fjärde plats, vilket signalerar att miljöarbetet i kommunal regi står sig mycket väl i jämförelse med övriga skånska kommuner.

Ny energiplan

Trelleborgs kommun antog en ny energiplan 2019. Den utgör ett strategiskt verktyg för kommunens långsiktiga energi- och klimatarbete, samtidigt som den uppfyller de lagkrav som ställs på kommunal energiplan.

Fossilbränslefri kommun

Trelleborgs kommun har ambition att bli en fossilbränslefri kommunorganisation till 2020 och därmed minska de egna utsläppen som påverkar klimatet. Användning av el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor har redovisats. Så här såg det ut efter 2019:

- Elen och uppvärmningsenergin är i stort sett helt och hållet fossilbränslefri – 100 % respektive 99 %.
- Drivmedel: 58 procent.
- Tjänsteresor: 39 procent.

- Bilar har ersatts av tjänstecyklar inom hemtjänsten och fler som reser i tjänsten väljer tåget. Sedan tidigare körs två av kommunens skolbussar med gas. Under 2019 började övriga skolbussar att köras med HVO, en förnybar diesel.
- Mötesteknik, som Skype och webinarier, ersätter i allt större utsträckning tjänsteresor.
- En samordnad fordonshantering införs i kommunen, vilket ger bättre kontroll över vilka fordon som köps in eller leasas.

Värdeskapande fastighetsförvaltning

Studier visar att Skånska kommuner slösar energi för nästan en halv miljard kronor om året. Energislöseriet i Trelleborgs kommuns fastigheter beräknas till 36,3 miljoner. Dessa pengar skulle istället kunna användas som hävstång för lönsamma investeringar i fastigheterna. Under 2019 har Trelleborgs kommun med stöd av Länsstyrelsen och konsultbolaget ESM i Sverige AB, undersökt energianvändningen i den egna kommunen och tagit fram en handlingsplan med förslag för att ändra kostnadsbilden.

Energi- och klimatrådgivning

Trelleborgs kommun inrättade en tjänst som energi- och klimatrådgivare 2019, vilken delas med Burlövs kommun. Uppdraget är att ge allmänhet, företag och föreningar gratis råd om både stora och små energibesparingsåtgärder. Under 2019 har intresset för solceller från privatpersoner varit överväldigande stort. I mars deltog Trelleborgs kommun i den årliga internationella kampanjen "Earth Hour". I september arrangerades aktiviteter under Europeiska trafikantveckan med "Gå och cykla" som tema.

Huggormar och får inhägnade

Ett huggormsstaket på 190 meter har uppförts väster om Smygehamn. Ett fårstängsel har satts upp i ett område i Smygehuk och under sommaren har får betat området för att främja den biologiska mångfalden. Huggormsprojektet har 2019 beviljats nya LONA-medel för fortsatt utvecklingsarbete.

Naturplan

Trelleborgs kommun ska vara en plats där boende och besökare kan ta del av havet, slätten, skogsområdena och parkerna, med livskraftiga ekosystem och biologisk mångfald, på land och i vatten. Denna vision utvecklas i den naturplan för Trelleborgs kommun som togs fram under 2019. Planen har tagits fram i en bred kommunövergripande samverkan med förvaltningar, bolag och föreningar. Naturplanen är ett viktigt underlag för att bevara och utveckla grönstrukturen och ekosystemtjänsterna i planering, byggande och förvaltning.

Lokala naturprojekt -LONA

Den lokala naturvårdssatsningen (LONA) är ett statligt bidrag som startade 2004. Bidraget ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsgemenskap. Naturvårdsverket fördelar årligen medel till länsstyrelserna som beslutar om bidrag till kommunerna.

Trelleborgs kommun driver kontinuerligt naturvård med hjälp av LONA-medel:

- Flora och fauna längs Dalköpinge naturstråk har inventerats och längs Dalköpingeåns nedre del har en naturvärdesbedömning gjorts och förslag på stigar har tagits fram, varav några också anlagts. Ett förslag att ta bort vandringshindret för fisk i Dalköpingeåns nedre del utreds liksom förutsättningarna för ett långsiktigt skydd av området.
- Dalköpinge Naturresevat beviljades medel i december 2019.
- Huggormsprojektet, som tidigare nämnts, beviljades medel i december 2019.
- Inventeringar av flora och fauna i Östra kärret i Smyge är genomfört, nytt fårstängsel och spång är uppfört och skötselplan är framtagen. Allt har skett i samverkan med privata markägare och närboende i området.
- Vid kalkugnsområdet i Smyge har projekt genomförts som innefattar inventeringar av flora och fauna, guidade turer, skötselplan, skyltar och foldrar. Dessutom genomfördes en restaurering av kalkbranten under hösten 2019.

Mikroplaster

En handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster och annat mikrokröp i Trelleborgs kommun har antagits i kommunfullmäktige. Planen innefattar bland annat rening av dagvatten, avloppsvatten och havet, konstgräsplaner, båtbottnfärger och nedskräpning. Under hösten 2019 har miljöavdelningen inventerat och inspekterat konstgräsplaner och ytor avsedda för lek.

Minskad pappersförbrukning

Avdelningen för lokalvård tog beslut 2018 att byta ut alla dispenserar av pappershandduks- och toalettpappershållare i samtliga verksamheter. Detta har resulterat i att förbrukningen av papper minskade med cirka 6 ton, då man jämför perioden januari-juni 2018 och 2019. Alltså en minskning från cirka 32 ton till cirka 26 ton.

Under denna period minskade även antalet transporter av papper till våra verksamheter med 33 %.

Hållbart resande och ett robust samhälle.

Framkomligheten för cyklister, gående och bussresenärer förbättras. Under 2019 har gatuavdelningen påbörjat byggen av nya cykelvägar. Standarden på flera befintliga gångbanor och cykelvägar har höjts genom ny asfaltering och tillgänglighetsanpassning. Arbetet med att prioritera gång- och cykelvägar vid snöröjning och halkbekämpning har fortsatt.

Ett arbete med att byta ut energikrävande högtrycksnatrium till LED-armaturer i gatubelysningen, samt att sätta ny belysning, har påbörjats. Gatuavdelningen har varit delaktig i "Lightning metropolis", ett samverkansprojekt mellan kommuner i Greater Copenhagen som syftar till att minska energiförbrukningen och skapa tryggare städer och byar.

I detaljplaner har ett antal gång- och cykelvägar planlagts. Inom detaljplanerna för Ringvägen har bland annat kompensationsåtgärder gällande ekosystemtjänster lyfts. 2018 beslutades

om Översiktsplan för orter och landsbygd 2028 där bland annat ställningstagande beträffande förhandsbesked antogs. Detta har bidragit till att fler förhandsbesked nekas, exempelvis på jordbruksmark och mark som ligger inom risk för översvämning.

Kustskydd.

Under hösten 2019 beslutade kommunfullmäktige att tilldela kommunledningsförvaltningen och tekniska serviceförvaltningen resurser för att under åren 2019 – 2023 intensifiera kustskyddsarbetet avseende kusterosion och havsnivåhöjning.

Klimatsmart hamn

Trelleborgs hamn AB har antagit en ny fordonspolicy med konkreta och tidsatta mål och åtgärder fram till 2030 (kontinuerlig utbyte till bästa tillgängliga miljöklass, övergång till fossilfria drivmedel m m). Från och med 2023 kan exempelvis inga konventionella fordon köpas in och leasas av hamnen om flottan ska vara fossilfri till 2040. Ett inriktningsmål för den nya hamnen är att hälften av hamnens elbehov ska täckas av el från vindkraftverk och solceller.

Underjordiskt avfall

AB Trelleborgs Hem har i princip helt fossilfri verksamhet; egen solcellsel produceras och vid energiinköp väljs vindkraftsbaserad el, grön fjärrvärme eller biogas och i övrigt väljs klimatneutrala lösningar. Under 2019 förnyade bolaget fordonsflottan till drygt 80 % fordon med nollutsläpp. Största händelsen under 2019 var omställningen av avfallshanteringen på två av de största förvaltningsområdena. Underjordiska avfallshanteringsystem installerades på Fagerängen och Malörten. Systemen bidrar till en högre källsortering av respektive fraktion vilket genererar en mindre klimatpåverkan genom bland annat färre transporter.

Inköp av varor och livsmedel

För 2019 formulerade upphandlingsavdelningen miljömål och mål för sociala krav i alla de upphandlingar där det är relevant. Sociala krav innebär att Trelleborgs kommun ställer krav på anställnings- och arbetsmiljövillkor, att leverantör inte ska ha svart

arbetskraft och att leverantör ska arbeta för att motverka arbetsrättsliga- och skattemässiga oegentligheter. Under 2019 har kraven på fordon och deras miljöklassning skärpts vid adekvata upphandlingar, exempelvis mattransporter.

En ny livsmedelsupphandling genomföres under våren. Genom avtalet har kommunen förbättrat möjligheterna att få livsmedel från flera lokala leverantörer.

Arbetet med Samordnad Varudistribution fortsätter. Upphandling av Varudistribution kommer minska antalet körda kilometer inom kommunen. Trelleborgs kommun är med i upphandling avseende Delningstjänster tillsammans med Ystad och Skurups kommun. Andelen ekologiska livsmedel har minskat till 17,5 % 2019 från 29,2 % 2017, räknat i kronor av inköpen. Detta på grund av låg prioritering, stor återhållsamhet och minskat fokus på ekologiska råvaror. Ett stort antal mattransporter till skolor och förskolor i Trelleborg sker dagligen. Turoptimering och nytt taxiavtal är verktyg som används för att optimera transporter.

Resurseffektiv kommun

I omställningen till en mer resurseffektiv kommun har Trelleborgs kommun deltagit i ansökningar, nätverk och projekt för en cirkulär ekonomi. Av de totalt fyra projektansökningar inom cirkulär ekonomi blev två beviljade medel under 2019.

Tillsammans med bland annat Skanska Sverige AB ska ett nytt äldreboende byggas med övervägande återvunna och återbrukade material. Det andra projektet syftar till att effektivisera tånghanteringen och ta fram affärsmodeller för mer hållbart resursutnyttjande.

Under året har Trelleborgs kommun deltagit i projektet "Cirkulära Skåne", som ska skapa fungerande strukturer för cirkulär upphandling av ett flertal produkter och tjänster. I projektet "Rest till bäst" omvandlas biologiskt restmaterial till biokol som är ett jordförbättringsmedel med högt näringsinnehåll och som binder växthusgaser.

Jämställdhet och vård av personalresurser

Könsuppdelad statistik

Medverkan i SKRs satsning Modellkommuner i syfte att förbättra och utveckla jämställdhetsarbetet. Satsningens mål är att utveckla jämställdhetsarbetet i ledning och styrning samt sprida kunskap om jämställdhetsintegrering i kommunens verksamheter. Under 2019 har projektet fortskridit i Trelleborgs kommun och först ut som pilotförvaltning har varit Arbetsmarknadsförvaltningen.

Nyckelpersoner på Arbetsmarknadsförvaltningen har deltagit på workshops gällande jämställdhet och tagit fram mätbara nyckeltal, ett arbete som ska fortsätta. För att skapa ett intresse och förankring hos Arbetsmarknadsförvaltningen presenterades under hösten 2019 könsuppdelad statistik och varför vi behöver bli mer jämställda utifrån de nationella jämställdhetspolitiska målen under en förvaltningsträff.

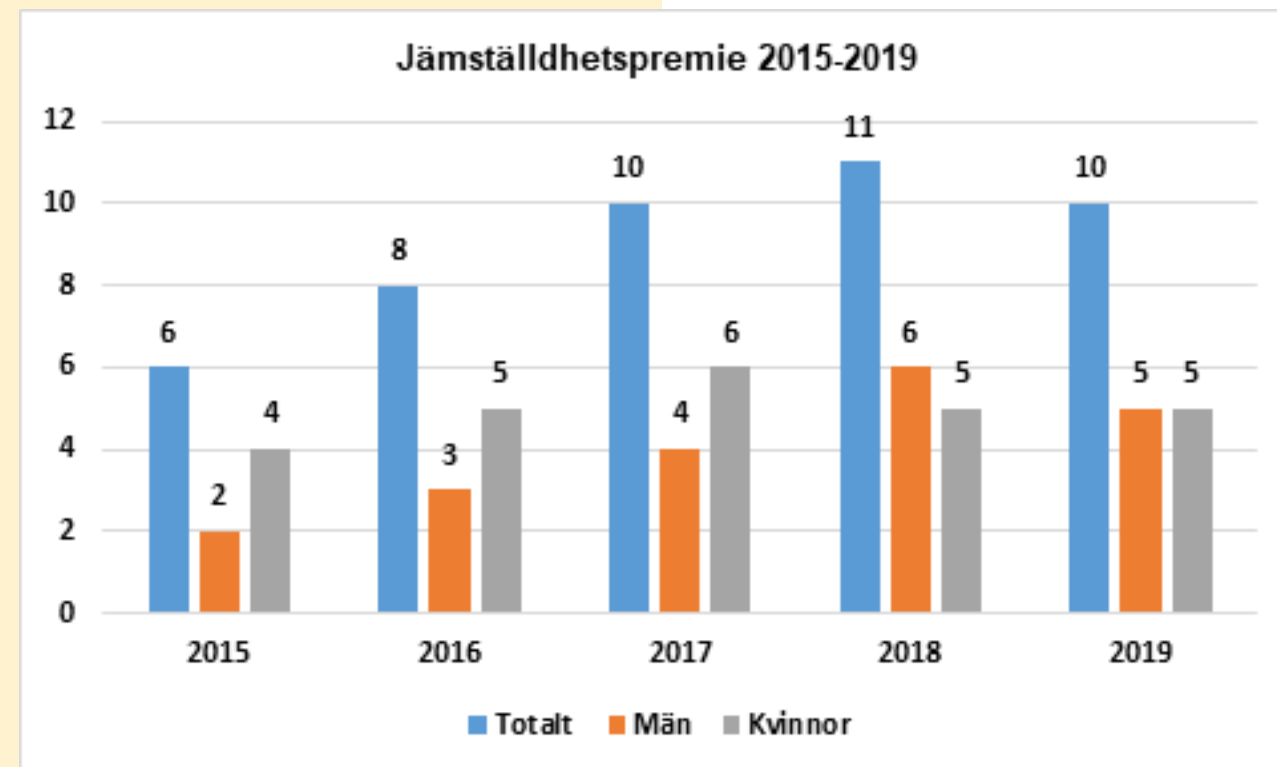
Trelleborgs kommun har tidigare ingen rutin för att mäta könsuppdelad statistik. Viss individbaserad statistik finns könsuppdelat men efterfrågas oftast inte. Förhoppningsvis kommer könsuppdelad statistik bli en självklarhet i framtiden.

Utbildning om jämställdhet

För att jämställdhet ska bli en självklarhet i Trelleborgs kommun behövs kunskap och samsyn om jämställdhet och jämställdhetsintegrering. I december 2019 hölls en utbildning om jämställdhet, ledning och styrning för förtroendevalda och strategiskt utvalda tjänstepersoner.

Jämställd föräldraledighet

Kommunens nya Likabehandlingsplan antogs under 2019. Ett av målen är att uttaget av föräldraledighet ska vara lika stort bland kvinnor och män. En aktiv åtgärd för att stödja detta mål är jämställdhetspremie för dem som delar lika på föräldraledigheten. Jämställdhetspremien antogs redan 2014. 2019 var premien 31.000 kr före skatt. Är båda föräldrarna anställda i Trelleborgs kommun får de varsin premie.

FÖRSLAGTILLPRIORITERINGAR 2021:

- **Kommunen som attraktiv arbetsplats:** Kommunens varumärke och lönestrukturer är viktiga. Arbetsmiljöarbetet och att sänka sjukfrånvaron måste tillsammans med jämställdhetsfrågorna prioriteras högt. En utmaning är kompetensutveckling inom alla avdelningar. Analyser behöver göras över bristyrken inom kommunen och förslag på strategier för att möta personalbehovet arbetas fram.
 - **Uppföljning av beslutade strategier:** För att säkerställa att kommunen uppnår mål för hållbarhetsarbetet inom till exempel energi, klimat och miljö måste antagna strategier implementeras och följas upp i alla verksamheter och bolag. Dessutom måste resurser avsättas för undersökningar och framtagande av data som kan utgöra underlag för analys och beslutsfattande. Miljöprogrammet 2020 behöver revideras genom uppföljning och ta fram nya mål till 2030.
 - **Hållbar stadsplanering:** Trelleborgs kommun har jordbruksmark i världsklass. Därför är det viktigt att inte exploatera sådan mark, utan istället fortsätta med förtätning på redan ianspråktagen mark. Kommunens fastighetsbestånd lider av ett undermåligt och eftersatt underhåll, därför är det viktigt att projektet Värdeskapande fastighetsförvaltning genomförs.
 - **Hållbar upphandling:** Det är viktigt att kommunen, i rollen som inköpare agera hållbart med hänsyn till miljö samt sociala och ekonomiska faktorer. Det är därför viktigt att i ökad andelen varor och tjänster samt över-väga flergångs-begagnade/rekonditionerade varor. Arbetet med kommunens lokala kemikaliplan med fokus på giftfri miljö. Inköp av maten till barn och äldre äter ska fortsätta med målsättning att bestå av minst 25 % ekologiska och säsongsbaserade råvaror.
- **Ta hand om naturen:** Att arbeta vidare med Naturplanens vision, mål och aktiviteter för att fortsatt bevara, stärka och utveckla grönstrukturen. Fokus på barn och ungas utemiljö och omgivning. För att planen ska få genomslag behöver den implementeras och följas upp. Beviljade LONA-projektet måste genomföras. Den biologiska mångfalden måste bevaras genom att arbete med fyra grundläggande åtaganden; minska föroreningar, bekämpa invasiva främmande arter, skydda naturområden och över-syn av jakt och fiske. Kommunens kustremsa behöver skyddas och arbete med havsnivåhöjning behöver fortgå.

Bästa livskvalitet!

"Alla ska ha förutsättningar till hög livskvalitet genom tillgång till natur, kultur, fritidsaktiviteter och professionell kommunal service. Emissioners påverkan på människa eller natur ska kontinuerligt minska."

Ett hållbart samhälle är ett samhälle där människor trivs och mår bra. Bästa livskvalitet handlar om detta – om tillgång till sjuk- och hälsovård, ren luft och rent vatten, natur- och kulturupplevelser.

I FOKUS 2019:

Folkhälsa och rekreation

Ett arbete med att utveckla Skåneledens sträckning genom Trelleborg och Vellinge kommuner har påbörjats. Projektet är ett samarbete mellan Region Skåne genom Stiftelsen Skånska Landskap, Avdelningen för tillväxt, Tekniska serviceförvaltningen, Visit Trelleborg och berörda markägare. Kommunfullmäktige har också fattat beslut om att Trelleborg ska få en Hälsans Stig som finns på flera andra håll i Sverige.

God livskvalitet för äldre trelleborgare

Trelleborgs kommun och Skåneidrotten startade under hösten en Senior Sport School för att inspirera äldre att hitta nya vägar till en hälsofrämjande livsstil. Ett 20-tal personer deltog under 2019.

EU-projektet MAMBA har initierat ett samarbete mellan kommunledningsförvaltningen och socialförvaltningen. Seniorer erbjuds att åka på utflykter runt om i kommunen på helgerna. Resorna med bussarna blir både kostnadseffektiva och gör att fler äldre invånare blir mer mobila. Under 2019 utfördes sex utflykter och fler är planerade under 2020.

Från och med den 1 maj 2019 åker alla över 67 år gratis på Skånetrafikens stadsbussar, regionbussar och närtrafik inom kommunens gränser. Det görs ca 11 000 resor per månad med seniorekort samt 2 600 resor med servicerekort.

Lådcykeln "HUGO"

På biblioteket i Trelleborg kan invånare i Trelleborgs kommun låna en cykel under en period – 11 dagar. Tjänsten finns för de kommuninvånare som vill testa en lite dyrare lådcykel inför det egna köpet.

" Jag har det stora nöjet att låna e-cykeln (lådcykel) i 10 dagar nu. Så roligt! Och bra. Jag har länge funderat på en, men inte tagit steget att köpa en, för man vet ju faktiskt inte om den fungerar för just mig, och min familj. Nu har jag provat i en vecka och vi älskar den. Jättebra initiativ!" / Nöjd mamma

Trygghetsvårdar ger ökad trygghet

Polisens och kommunens trygghetsmätning 2019 visar att oron för att utsättas för brott har minskat påtagligt, liksom oron för bostadsinbrott. Närvaron och den sociala kontrollen ökar ju fler trygghetsvårdar som befinner sig i det offentliga rummet. Känslan av otrygghet har minskat inom kommunen.

Hur mår trelleborgarna?

Tillgång till lokala folkhälsodata är viktigt, i syfte att veta vad som bör prioriteras i det förebyggande och främjande arbetet.

Under hösten har ungdomsenkäten LUPP genomförts i gymnasiet år 1-3. Enkäten handlar om bl.a. hälsa, alkohol och droger, skola, fritid, politik och samhälle, trygghet och framtidstro. Resultatet kommer i början av 2020.

Under hösten har Region Skåne genomfört Folkhälsoenkät Vuxna. Målgruppen är skåningar i åldern 18-84 år. Varje kommun får tillgång till sina resultat under 2020.

År 2021 är det dags för Region Skånes Folkhälsoenkät Barn och Unga. Enkäten har genomförs i alla skånska kommuner och är en undersökning för elever i år 6, år 9 och gymnasiet år 2. Enkäten handlar i likhet med LUPP om skola, fritid, hälsa, trygghet, alkohol och droger samt framtidstro.

FÖRSLAG TILL PRIORITERINGAR 2021:

- **Skåneleden:** Arbetet med att utveckla 6 km ny sträckning mellan Trelleborg och Vellinge måste fortsätta för en planerad invigning 2021.
- **Hållbar samhällsplanering:** Frågor om hållbar stadsutveckling behöver lyftas och konkretiseras. Löpande kompetensutveckling behövs för både politiker och tjänstepersoner. Detta ger en tyngd och acceptans för frågorna samt ser till att de vägs in i kommunens fysiska planering. Byggherrarna och fastighetsägarna är i många fall avgörande för om de goda klimat- och energiintentionerna i kommunernas fysiska planering ska förverkligas. Även dialogen med medborgarna behöver utvecklas.
- **Hållbart resande:** Andelen hållbara resor ska öka. Frågor kopplat till detta är placering av arbetsplatser, skolor och handel så att det är enkelt att ta sig dit hållbart med cykel och kollektivtrafik. Det skulle även behövas bättre styrning gällande parkering – vilket har en stor påverkan på bilanvändandet. Att fortsätta höja standarden på gång- och cykelvägnätet samt att bygga ny gång- och cykelinfrastruktur som kopplar ihop det befintliga nätet. Fortsatt medverkan i trepartssamverkan mellan Trelleborgs kommun, Skånetrafiken och Bergkvara buss bidrar till att vi kan göra det mer attraktivt att åka kollektivt.
- **Gratis kollektivtrafik för seniorer:** Resultatet av införandet av gratis kollektivtrafik för alla över 67 år behöver utvärderas. Det som har kunnat identifieras utan ingående utvärdering är att Träffpunkten i Anderslöv angett att de blir besökta av fler män som tar bussen, istället för att de tar cykel eller bil. Träffpunkten har även angett att vissa äldre tycker det är knepigt och inte vet hur man åker buss. Det har också angetts som en svårighet att de får två kort för

kollektivtrafik – ett för färdtjänst och ett för avgiftsfri kollektivtrafik. Det vore intressant att identifiera hur den nya tjänsten påverkar det lokala näringslivet. Det bästa sättet att mäta effekten av införandet av fri kollektivtrafik är en målgruppsinriktad enkät med lämpliga frågor om hur man nyttjar tjänsten; hur man rest tidigare; om man kommer ut oftare med anledning av tjänsten, etc.

- **Grönska för god hälsa** Från Parkavdelningens perspektiv är den viktigaste frågan för Trelleborgs hållbarhetsarbete de närmaste åren att hålla fast vid och förverkliga den goda visionen om tillgång till kvalitativa grönytor för människors hälsa samtidigt som den biologiska mångfalden ökar.
- **Ökad trygghet:** Det viktigaste i det trygghetsskapande arbetet är att fortsätta utveckla gruppen trygghetsvärdar, att arbeta mer med synlighet både i sociala medier, att göra utskick till hushållen men även genom att säkerställa att det finns resurser för att fortsätta eller utöka den trygghetsskapande verksamheten.

Hållbar utveckling växlar upp till Tillväxt

Sedan 1 oktober 2016 har Lina Wedin-Hansson varit chef för kommunledningens hållbarhetsavdelning. Från 1 januari 2020 ingår hållbarhetsarbetet som en del av Trelleborgs kommuns nya Avdelning för tillväxt.

Under de tre gångna åren har framför allt ett nytt arbetssätt för de strategiska frågorna införts i kommunen.

- Vi har skapat en tvärdisciplinär arbetsgrupp som tar sig an komplexa frågeställningar. Vi bygger nätverk på tvärs i kommunen där vi lyfter det strategiska arbetet, berättar Lina som känner sig mycket nöjd med vad hon uträttat så här långt.
- Hållbarhetsarbetet är nu väl integrerat i kvalitetsarbetet och i budgetprocessen, vi har en hållbarhetspolicy som styr arbetet och vi levererar en årlig hållbarhetsrapport till budgetarbetet, fortsätter Lina.

Ett särskilt gott exempel på att kommunens hållbarhetsarbete verkligen fått stort genomslag, även utanför kommunorganisationen, är ett anbud som gäller markanvisning. När företaget OBOS tidigare i år lämnade in anbud på en markanvisning för att bygga bostäder på området Västervång Nordost, då redovisade de i anbudet hur de arbetar med de fyra målsättningarna i kommunens hållbarhetspolicy som verktyg.

Den nya Avdelningen för tillväxt är en cirka dubbelt så stor som tidigare, då mark- och exploatering, fastighetsstrategi och kuststadsprojektet har inkorporerats.

Läs mer:

En karta som presenterar hållbara transportval och samåkningstjänster:

<https://gispublic2.trelleborg.se/portal/apps/MapSeries/index.html?appid=8b857809a3ea4818af3d-227c699c782e>

Anbud med hållbarhetsanalys:

https://www.trelleborg.se/globalassets/files/tekniskaforvaltningen/mexavdelningen/filer/vastervang/obos_anbud_vastervang_nordost-2.pdf

Energiplan för Trelleborgs kommun:

https://www.trelleborg.se/globalassets/files/kommunledningsforvaltningen/kommunledningskontoret/filer/forfattningssamlingar/energiplan_2019.pdf

Sustainable Poetry:

<https://sustainablepoetry.se>

Hälsans Stig; Riksförbundet HjärtLung

https://www.hjart-lung.se/vart-arbete/halsans-stig/?gclid=EAlaIQobChMI-LLRsLmc5wIV0OeaCh-1fcAq4EAAYASAAEgJ09_D_BwE

Medborgarbudget; SKR (Sveriges kommuner och Regioner)

<https://skr.se/demokratiledningstyrning/medborgardialogdelaktighet/medborgardialog/medborgarbudget.26603.html>

Senior Sport School i Trelleborg; Trelleborgs kommun och RF-SISU Skåne

<https://www.trelleborg.se/sv/uppleva-gora/nu-startar-senior-sport-school-i-trelleborg/>

Skåneleden; Region Skåne, Stiftelsen Skånska landskap

<https://www.skaneleden.se/>

Glokala Sverige:

<https://fn.se/vi-gor/utveckling-och-fattigdomsbekampning/agenda-2030/glokala-sverige/>

Trelleborgs kommuns Energiplan:

https://www.trelleborg.se/globalassets/files/kommunledningsforvaltningen/kommunledningskontoret/filer/forfattningssamlingar/energiplan_2019.pdf

Trygghetsmätning 2019:

<https://polisen.se/aktuellt/pressmeddelanden/2019/november/resultat-trygghetsmatning-2019-lokal-polisomrade-trelleborg/>

Handlingsplan för mikroplaster:

<https://moten.trelleborg.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunstyrelsen/kommunstyrelsen/agenda/handlingsplan-for-projekt-mikroplaster-2018-reviderad-2019-05-10mh-2018-422019-06-12pdf?downloadMode=open>

Värdeskapande fastighetsförvaltning:

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/fran-energisluseri-till-vardeskapande-kapitalkostnader.html>

Framtidsvision av Trelleborgs kommuns landsbygdsstrategi.

